

дѣло и ще иматъ задаткъ да покажатъ испърво: въ какво му је недостаткъ-тъ и подиръ въ какво напрѣдкъ-тъ.

1. Прѣди сичко какъвъ задаткъ има Грамматиката на Г. Момчиловъ? — Слѣдъ дългитѣ логични умованія Г. Момчиловъ на стр. 5 подъ брой 7 казва: *науката, която изслѣдова правилното свойствено устройство на кой-да-же-езикъ съ сичкы-тъ му форми, нарича се граматика. И българската граматика излага туйъ сжко за българския языкъ.* Ще каже, чи Бълг. грамм. изслѣдова правилното свойствено устройство на българския езикъ съ сичкитѣ му форми. Красно опредѣленіе. Но какъ је разумѣлъ Г. Момчиловъ устройството на бълг. языкъ? Той је разумѣлъ чи бълг. языкъ је устроено съ тридесетъ и петъ гласове, за туй и полата 35 букви за бълг. думи. Така, въ туй опредѣленіе той перачилъ ни най малко да отиде по напредъ отъ досегашнитѣ ни граматико-писци. — Познато је чи за единъ языкъ сж нуждни толко букви, колко-то има тозъ языкъ звукове или гласове и по този законъ за какво сж на Г. Момчиловъ буквитѣ: *ш, њ, з, ѝ*, кога *ш*-то мнозина вече отъ нашитѣ учени пишжтъ съ елементитѣ му *шт*; кога *њ* нема особено гласъ но равенъ съ *и*, *рыба*-рыба; кога *Ъ*, и *Ь* немжтъ никакъж мисълъ на край на думитѣ (освѣнъ *Ь* гдѣто трѣбва: *учитель*), *род-ъ*—род; *радостъ*—радост—питаме за какво сж тѣзи букви? — За какво је на Г. Момчиловъ не природното *ю* (вм. *і-у*) съ неправилното *я* (вм. *і-а*)? Защо най-послѣ да гони *е*-то (*ѣ*-то, ако и да се служи съ него, не спомѣнва въ буквитѣ), а да увежда нова чужда буква *ѳ*; ште кажете за чуждитѣ думи? — Но за чужди думи, нека склонимъ, можемъ употреби само онези букви, на които имаме звукъ-тъ, а сега негли да учимъ и звукъ-тъ на *ѳ*, като ни се препоржчва да пишѣмъ: *Двиляните разказвали за Перикла*. . . . стр. 65? — И отистина Г. Момчиловъ, като че је на туй мненіе, зашто на стр. 6 подъ брой 9, Бел. б) той *т*-то тура въ *ѣ*бнитѣ, а *ѳ* въ *ѣ*зичнитѣ. Чудно наистина!

2. На страна 7 подъ брой 10 Г. Момчиловъ, като излага законъ по който се *г, к, х*, менуватъ (зашто често?) въ *ж, ч, ш*, и въ *з, ц, с*, придава: наопоко *ж, ч, ш*, ся изменяватъ въ *г, к, х*, и подолцѣ въ *з, ц, с*, *лжжа, лжганъ; плачь, плаканъ; дыша, дысамъ* и послѣ *мишж, мизажъ; грачж, грацажъ; пишж, писажъ*. *Щ*-то се изменява въ *ск*: *лщж, лщжавъ*. Така казва Г. Момчиловъ. И отъ това ни дава поводъ да кажемъ, че ако и да посочва на стр. 8 подъ брой 15 коренъ въ речитѣ и че отъ него коренъ ставатъ рѣчитѣ съ окончания, на дѣло самъ не развилъ теорию-та си. Какъ бы иначе по строгоститѣ на този законъ могълъ да каже че въ *лжжа* *ж*-то станада на *г* въ *лжганъ*? Сичко треба да става отъ корена. Никакъ другче. Слѣдователно и *лжганъ* је станало отъ корена *лжг* съ приставкж (окончание) *ан*; никакъ отъ *лжжа*, зашто-то тжзи дума је станало отъ сжштия коренъ *лж* съ приставка *а*, и вмѣтка *і—ј* *лжг-і-а лжж-а*. Така и *плаканъ* је станало отъ корена *плак* съ приставка *ан*, *плак-ан*, а не отъ *плачь*, зашто-то и тжзи дума је станала отъ корена *плак* съ приставкж *ъ-і-ј*; *плак-ъ, плачь*. Така и *писаж* не је станало отъ *пишж*, зашто-то *пиш* не је коренъ, но је станало отъ корена *пис* съ пристав-